
Redigering av spesialistreglene

SPESIALISTUTDANNINGEN

ELISABETH SMITH

Utdanningsavdelingen

Legeforeningen startet arbeidet i 1997, med utgangspunkt i Stortingsmelding nr. 24 (1996-97) *Tilgjengelighet og faglighet. Om sykehus og spesialisthelsetjeneste* og de uttrykte ønskene om å forkorte og effektivisere spesialistutdanningen. Bl.a. ved å fjerne sideutdanningen, men likevel bevare nødvendige deler av intensjonen med nødvendig supplerende erfaring til tjeneste og utdanning i spesialfaget. Samtidig ble det iverksatt et arbeid for å vurdere muligheten for å erstatte ett år av spesialistutdanningen med forskningstjeneste.

Saken har vært grundig behandlet i samtlige spesialitetskomiteer, Legeforeningens sekretariat, sentralstyret og senere i Nasjonalt råd for spesialistutdanning av leger og legefördeling (NR).

Forskningstjeneste

For samtlige spesialiteter (med unntak av grenspesialitetene) er det anledning til å erstatte inntil ett år av tjenesten med forskning etc.

Det er utarbeidet en merknad som definerer kravet til forskningstjenesten: Med forskningstjeneste menes lønnet eller stipendfinansiert forskningstjeneste eller arbeid med kvalitetsforbedringsprosjekter under veiledning i minst 50 %-stilling. Forskningstjenesten vil gi tellende tjenestetid i forhold til stillingsbrøk. Tjenesten må dokumenteres med veiledererklæring og et vitenskapelig arbeid (rapport, oppgave, artikkel, avhandling eller liknende). Forskningstjeneste som er gjennomført før autorisasjon eller embetseksamen, må ha ført frem til en akademisk grad (doktorgrad, hovedfag, mastergrad eller liknende), og det er kun tid brukt til forskningskomponenten i graden (dvs. avhandlingen eller oppgaven) som vil telle. Norsk medisinsk doktorgrad teller som ett års forskningstjeneste uavhengig av tjenestetid. Dette innebærer at en norsk doktorgrad teller med ett års spesialistutdanning uavhengig av tema og egen tjenestetid.

I allmennmedisin er reglene supplert med følgende merknad: Inntil ett år kan erstattes av forskningstjeneste. Uansett kombinasjoner av tjeneste, må utdanningen inneholde minst to årsverk åpen, uselektiv, kurativ allmennpraksis. Med forskningstjeneste menes lønnet eller stipendfinansiert forskningstjeneste eller arbeid med kvalitetsforbedringsprosjekter under veiledning i minst 50 %-stilling. Forskningstjenesten vil gi tellende tjenestetid i forhold til stillingsbrøk. Tjenesten må dokumenteres med veiledererklæring og et vitenskapelig arbeid (rapport, oppgave, artikkel, avhandling eller liknende). Forskningstjeneste som er gjennomført før autorisasjon eller embetseksamen, må ha ført frem til en akademisk grad (doktorgrad, hovedfag, mastergrad eller liknende), og det er kun tid brukt til forskningskomponenten i graden (dvs. avhandlingen eller oppgaven) som vil telle. Norsk medisinsk doktorgrad teller som ett års forskningstjeneste uavhengig av tjenestetid. Det vil si at det også i allmennmedisin er anledning til å erstatte ett år av utdanningstiden med forskning og/eller norsk doktorgrad. Formuleringen “norsk medisinsk doktorgrad” er brukt fordi andre doktorgrader for eksempel fra utlandet må vurderes særskilt av spesialitetskomiteen. Nivået skal være tilsvarende.

Sosial- og helsedepartementets vedtak

Sosial- og helsedepartementet har i brev av 21.6. 2000 vedtatt forslag til endrede spesialistregler i samtlige 43 spesialiteter. Reglene gjøres gjeldende umiddelbart. Samtidig gis det anledning til å oppnå spesialistgodkjenning etter gamle regler inntil 31.12. 2004.

Legeforeningen gjør oppmerksom på at det kun er de spesielle spesialistreglene i de forskjellige fagområdene som er endret. De generelle spesialistreglene er uforandret. Det vil si at det generelle kravet om at minimum 11/2 år av tjenesten skal være utført ved gruppe I-institusjon, fortsatt gjelder hvis intet annet er nevnt spesielt i reglene for den enkelte spesialitet.

Publisert: 20. august 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 6. februar 2026.